TEMA-CHEIE[1]
Art. 34
Victimele potențiale

(Ultima actualizare: 31.08.2025)

Introducere

Art. 34 din Convenție nu permite cereri *in abstracto* privind o pretinsă încălcare a Convenției. Convenția nu prevede instituirea unei *actio popularis*, ceea ce înseamnă că reclamanții nu pot formula plângeri împotriva unei dispoziții de drept intern, a unei practici naționale sau a unor acte publice doar pentru că par să încalceConvenția[*Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) împotriva Elveției* (MC), 2023, pct. 106; *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României* (MC), 2014, pct. 101]. Sarcina Curții nu este, în mod obișnuit, de a verifica *in abstracto*legea și practica relevante, ci de a stabili dacă modul în care acestea au fost aplicate - sau i-au adus atingere - reclamantului a condus la o încălcare a Convenției [*Roman Zaharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 164, cu trimiterile suplimentare].

În consecință, pentru a putea depune o cerere în temeiul art. 34, o persoană, o organizație neguvernamentală sau un grup de particulari trebuie să poată invoca faptul de a fi o „victimă" a unei încălcări a drepturilor prevăzute de Convenție [*Aksu împotriva Turciei* (MC), 2012, pct. 50, și *Michaud împotriva Franței*, 2012, pct. 51]. Existența unei victime căreia i s-a adus atingere personal printr-o pretinsă încălcare a unui drept prevăzut de Convenție este indispensabilă pentru activarea mecanismului de protecție prevăzut de Convenție, deși acest criteriu nu trebuie aplicat într-un mod rigid și inflexibil [*Nurcan Bayraktar împotriva Turciei*, 2023, pct. 24; *Bitenc împotriva Sloveniei* (dec.), 2008].

În general, termenul „victimă" de la art. 34 desemnează următoarele categorii de persoane: persoanele *direct* afectate de pretinsa încălcare a Convenției (victimele directe); persoanele afectate *indirect* de pretinsa încălcare a Convenției (victimele indirecte); și persoanele *potențial* afectate de pretinsa încălcare a Convenției (victimele potențiale) [*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), 2024, pct. 463]. În orice caz, indiferent dacă victima este directă, indirectă sau potențială, trebuie să existe o legătură suficient de directă între reclamant și prejudiciul pe care acesta susține că l-a suferit sau îl va suferi ca urmare a pretinsei încălcări [(*Eliseev și Ruski Elitni Klub* (dec.), 2018, pct. 32; *Mansur Yalçın și alții împotriva Turciei*, 2014 pct. 40; *Akdeniz împotriva Turciei* (dec.), 2014, pct. 21].

Principii extrase din jurisprudența actuală

În jurisprudență pot fi identificate două tipuri de calitate de victimă potențială [*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), 2024, pct. 469]. Termenul „potențial" se referă, în anumite circumstanțe, la victimele care susțin că sunt, în prezent, sau au fost, în trecut,

[1] Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.

Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

afectate de măsura generală denunțată și, în alte circumstanțe, la cele care susțin că ar putea fi afectate de o astfel de măsură în viitor. În unele cazuri, aceste două tipuri de situații pot coexista sau pot să nu fie ușor de distins, iar principiile jurisprudențiale relevante se pot aplica în mod interschimbabil (*ibid.*, pct. 471).

Persoanele afectate de o anumită măsură legislativă generală:

Primul tip de victimă potențială este o persoană care pretinde că este afectată în prezent de o anumită măsură legislativă generală. Curtea a precizat că poate accepta existența calității de victimă în cazul în care reclamanții susțin că o lege le încalcă drepturile, în absența unei măsuri individuale de punere în aplicare, dacă: (a) aparțin unei categorii de persoane care riscă să i se aducă atingere în mod direct prin legislație sau (b) sunt obligate fie să își modifice conduita, fie să riște urmărirea penală [*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), 2024, pct. 469; a se vedea, de asemenea, *Tănase împotriva Moldovei* (MC), 2010, pct. 104].

(a) Persoanele care aparțin unei categorii de persoane care riscă să i se aducă atingere în mod direct prin legislație

- în cazul în care, din cauza caracterului secret al măsurilor pe care le-a autorizat, un reclamant nu a fost în măsură să demonstreze că legislația pe care a denunțat-o i-a fost efectiv aplicată (*Klass și alții împotriva Germaniei*, 1978, pct. 34; *Kennedy împotriva Regatului Unit*, 2010, pct. 124 și 129). Curtea a aplicat acest principiu în ceea ce privește legile și practicile interne care permit supravegherea secretă [*Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021 pct. 167; *Pietrzak și Bychawska-Siniarska și alții împotriva Poloniei*, 2024, pct. 138-146] și accesul ulterior al autorităților naționale la datele de comunicare păstrate (*Ekimdjiev și alții împotriva Bulgariei*, 2022, pct. 376 și 384; *Podciasov împotriva Rusiei*, 2024, pct. 53-58). Pentru mai multe detalii, a se vedea mai jos.
- în cazul în care legislația națională era aplicabilă în mod automat persoanelor aflate în situația reclamanților [*Parrillo împotriva Italiei* (MC), 2015, pct. 117-19; *Burden împotriva Regatului Unit* (MC), 2008, pct. 35; *Nurcan Bayraktar împotriva Turciei*, 2023, pct. 27-29; *Marckx împotriva Belgiei*, 1979, pct. 27;].
- în cazul în care o persoană a fost în măsură să demonstreze în alt mod că îndeplinește condițiile legale pentru a i se aplica o lege națională [a se vedea, de exemplu, *Tănase împotriva Moldovei* (MC), 2010, pct. 108 și 111; *Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2009, pct. 28-29; *Colon împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2012, pct. 60-61; a se vedea, prin contrast, *Shortall și alții împotriva Irlandei* (dec.), 2021, pct. 50-59].
- în cazul în care o persoană a fost în măsură să demonstreze că a fost expusă riscului de a fi afectată în mod negativ de o obligație impusă de lege unei alte persoane [*Open Door și Dublin Well Woman împotriva Irlandei* (Plen), 1992, pct. 44; *Kosaitė - Čypienė și alții împotriva Lituaniei*, 2019 pct. 70].

(b) Persoanele cărora li se solicită fie să își modifice conduita, fie să riște urmărirea penală

- atunci când o lege împotriva actelor homosexuale putea fi aplicată unei anumite categorii de persoane, printre care se număra reclamantul, care se afla astfel fie în situația de a respecta legea și de a se abține de la practicarea – chiar și în privat și cu parteneri de sex masculin care își dădeau consimțământul – a actelor sexuale interzise la care era predispus din cauza tendințelor sale homosexuale, fie de a săvârși astfel de acte și de a deveni astfel pasibil de urmărire penală [*Dudgeon împotriva Regatului Unit* (Plen), 1981, pct. 41; a se vedea, de asemenea, *S.L. împotriva Austriei* (dec.), 2001]. Curtea a urmat aceeași abordare chiar și atunci când riscul urmăririi penale era minim, în lipsa unei politici declarate din partea

organelor de urmărire penală de a nu pune în aplicare legea în această privință. În acest sens, Curtea a observat că o lege care rămâne în ordinea juridică, chiar dacă nu este pusă în aplicare într-o anumită categorie de cauze pentru o perioadă considerabilă de timp, poate fi aplicată din nou în astfel de cauze în orice moment, dacă, de exemplu, există o schimbare de politică [*Norris împotriva Regatului Unit* (Plen), 1988, pct. 33].

- în cazul în care o lege impunea avocaților, sub rezerva sancțiunilor disciplinare, să raporteze autorităților naționale operațiunile suspecte ale persoanelor care le solicitau consiliere, cu încălcarea principiilor privilegiului avocat-client și a confidențialității profesionale. Curtea a observat că reclamantul se confrunta cu dilema fie de a aplica normele și de a renunța la conceptul său de principiu al privilegiului avocat-client, fie de a decide să nu le aplice și să se expună sancțiunilor disciplinare (*Michaud împotriva Franței*, 2012, pct. 52 și 53).
- în cazul în care o lege interzicea purtarea vălului integral într-un spațiu public, Curtea a observat că o femeie care dorea să poarte vălul integral din motive religioase se confrunta cu dilema fie de a se conforma interdicției și, prin urmare, de a se abține să se îmbrace în conformitate cu abordarea sa cu privire la religie, fie de a refuza să se conformeze și să facă obiectul urmăririi penale. Curtea nu a considerat necesar ca reclamanta să dovedească faptul că este musulmană practicantă sau să demonstreze că credința sa a fost cea care a obligat-o să poarte vălul integral: afirmațiile sale au fost suficiente în această privință [*S.A.S. împotriva Franței* (MC), 2014, pct. 56-58].
- în cazul în care o legislație națională a împiedicat exprimarea opiniilor cu privire la o anumită chestiune, expunând astfel o persoană care dorește să exprime asemenea opinii unui risc continuu de a fi supusă cercetării sau urmăririi penale (*Altuğ Taner Akçam împotriva Turciei*, 2011, pct. 65-84).

În schimb, Curtea a respins, pentru lipsa calității de victimă, cauzele în care riscul de urmărire penală invocat de reclamant a fost considerat de Curte ca fiind inexistent [a se vedea, de exemplu, *T.B.N. împotriva României* (dec.), 2010, pct. 31; *Arabadjiev și Stavrev împotriva Bulgariei* (dec.), 2006].

Persoanele cărora li s-ar putea aduce atingere la un moment dat în viitor:

Al doilea tip de victimă potențială este o persoană care susține că i s-ar putea aduce atingere la un moment dat în viitor. Curtea a precizat că exercitarea dreptului de a introduce o cerere individuală nu poate fi utilizată pentru a preveni o posibilă încălcare a Convenției și că, în principiu, poate examina o încălcare doar *a posteriori*, și anume atunci când aceasta a avut deja loc. Numai în împrejurări cu totul excepționale riscul unei încălcări viitoare poate să confere totuși unui reclamant calitatea de victimă a unei încălcări a Convenției. În general, criteriul relevant care permite examinarea existenței acestui tip de calitate de victimă este următorul: reclamantul trebuie să prezinte „probe plauzibile și convingătoare” cu privire la „probabilitatea” producerii unei încălcări ale cărei efecte le-ar suporta personal, simple suspiciuni sau presupuneri nefiind

suficiente în această privință [*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), 2024, pct. 470].

Curtea a recunoscut calitatea de victimă în acest tip de situație într-o serie de cauze, de exemplu:

- în cazul în care expulzarea unui străin a fost dispusă, dar nu a fost încă executată și în cazul în care executarea ordinului l-ar fi expus, în țara de destinație, unui tratament contrar art. 3 [*Soering împotriva Regatului Unit* (Plen), 1989, pct. 90];
- în cazul în care ordonanță de confiscare a fost emisă de autoritățile unui stat membru și, deși nu a fost încă executată, autoritățile naționale au solicitat recunoașterea și executarea acesteia în cadrul sistemului juridic al unui stat terț (*The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, 2024, pct. 230-31).

În schimb, Curtea a clarificat faptul că nu este posibil ca persoana să pretindă că este „victima” unui act care este lipsit, temporar sau permanent, de orice efect juridic (*M.C. împotriva Turciei*, 2024, pct. 36-37, și *The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, 2024, pct. 226, cu trimiterile suplimentare). Prin urmare, reclamanții nu pot pretinde că sunt victime ale unei măsuri care nu este executorie (*Nabid Abdullayev împotriva Rusiei*, 2015, pct. 48).

Subiecte selectate

Avortul:

Curtea a examinat în ce măsură și în ce situații o femeie poate pretinde că este victima legislației interne care împiedică sau limitează accesul la avortul legal.

În cauzele referitoare la reclamantele care au călătorit în străinătate pentru un avort din motive de sănătate și bunăstare ca urmare a interzicerii avorturilor în țările lor de origine, Curtea a acceptat că acestea sunt victime (directe) deoarece puteau pretinde că sunt „afectate în mod direct” de legislația contestată [*A, B și C împotriva Irlandei* (MC), 2010, pct.124-128; *M.L. împotriva Poloniei*, 2023, pct. 100-104].

În schimb, în cauza *A.M. și alții împotriva Poloniei* (dec.), 2023, reclamantele au susținut că aparțineau unui grup de persoane, și anume „femei de vârstă fertilă”, care riscau să fie direct afectate de hotărârea Curții Constituționale de reducere a accesului la avort. Curtea a observat că, într-o situație similară, reclamantele au fost nevoite să prezinte probe rezonabile și convingătoare pentru a putea pretinde că sunt victime ale unei încălcări (pct.79). În împrejurările specifice ale cauzei, Curtea a observat că: reclamantele, care au susținut că au afecțiuni medicale care ar fi cauzat un risc mai mare de malformații fetale, nu au furnizat nicio dovadă medicală care să le susțină afirmațiile (pct. 80); reclamantele care erau însărcinate la momentul introducerii cererii nu au dovedit că fetușii lor fuseseră diagnosticați cu anomalii și nici nu au prezentat dovezi cu privire la starea lor de sănătate sau la riscul potențial mai mare de malformații fetale (pct. 81); iar celelalte reclamante s-au limitat să afirme că își planificau sarcina și că hotărârea contestată a Curții Constituționale le-a provocat stres și suferință (pct.82-83). Curtea a observat că reclamantele nu au prezentat nicio probă convingătoare că au fost expuse unui risc real de a fi afectate în mod direct de modificările introduse prin hotărârea Curții Constituționale și a concluzionat că restricțiile care rezultă din aceste modificări ar putea avea doar consecințe ipotetice asupra situațiilor personale ale reclamantelor și că astfel de consecințe păreau prea îndepărtate și abstracte pentru ca reclamantele să pretindă, fără îndoială, că sunt „victime” în sensul art. 34 (pct. 86; a se compara *a contrario*, *Kosaitė - Čypienė și alții împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 68-70).

Schimbările climatice:

Curtea a analizat în ce fel și în ce măsură pot fi examinate alegațiile cu privire la existența unui prejudiciu care este legat de acțiunile și/sau omisiunile statului în contextul schimbărilor climatice și care afectează drepturile prevăzute de Convenție ale unor persoane fără a pune în discuție excluderea *actio popularis* din sistemul Convenției și fără a ignora natura funcției judiciare a Curții, care este, prin definiție, reactivă și nu proactivă [*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), 2024, pct. 481]. În această privință, deși inacțiunea sau acțiunea insuficientă a statului în ceea ce privește combaterea schimbărilor climatice determină o situație cu consecințe generale, Curtea apreciază că, în acest context, nu se poate aplica jurisprudența referitoare la „potențialele” victime, care ar permite unei „categorii de persoane” care are un „interes personal legitim” de a se pune capăt situației în litigiu să invoce calitatea de victimă. În contextul schimbărilor climatice, o astfel de opțiune ar putea include practic toți oamenii, astfel încât nu ar funcționa ca un criteriu limitativ. Toată lumea

este preocupată de riscurile actuale și viitoare, în moduri diferite și în grade diferite, și poate pretinde că are un interes personal legitim ca aceste riscuri să dispară (*ibid.*, pct. 485).

În consecință, Curtea a constatat că, pentru a invoca calitatea de victimă în temeiul art. 34 din Convenție în contextul cererilor privind prejudiciul sau riscul de prejudiciu care rezultă din pretinsele deficiențe ale statului în combaterea schimbărilor climatice, un reclamant trebuie să demonstreze că a fost afectat personal și direct de deficiențele contestate. Acest lucru ar impune Curții să stabilească următoarele în ceea ce privește situația reclamantului:

- reclamantul trebuie să fie expus în mod intens la efectele nefaste ale schimbărilor climatice: consecințele negative (sau riscurile de consecințe negative) pentru reclamant ale unei acțiuni sau inacțiuni din partea autorităților publice trebuie să prezinte un nivel și o gravitate semnificative; și
- trebuie să existe o nevoie imperioasă de a asigura protecția individuală a reclamantului, ca urmare a absenței unor măsuri rezonabile sau adecvate de reducere a prejudiciului.

Pragul care trebuie atins pentru îndeplinirea acestor criterii este deosebit de ridicat. Având în vedere excluderea *actio popularis* în temeiul Convenției, problema stabilirii dacă acest prag este atins în cazul unui anumit reclamant va impune o examinare aprofundată a circumstanțelor concrete ale cauzei. În această privință, Curtea va ține seama în mod corespunzător de circumstanțe precum situația existentă la nivel local și existența unor particularități și vulnerabilități individuale. Motivarea Curții va include, de asemenea, în mod neexhaustiv, considerații legate de: natura și obiectul capătului de cerere formulat de reclamant în temeiul Convenției, caracterul real/îndepărtat și/sau probabilitatea efectelor negative ale schimbărilor climatice în timp, impactul specific asupra vieții, sănătății sau bunăstării reclamantului, amploarea și durata efectelor nefaste, amploarea riscului (localizat sau general) și natura vulnerabilității reclamantului (*ibid.*, pct. 487-488).

Extrădarea și/sau îndepărtarea de pe teritoriu/expulzarea străinilor:

În cazul în care un reclamant susține că o decizie de extrădare ar fi, în cazul punerii în aplicare, contrară art. 3 din Convenție din cauza consecințelor previzibile ale acesteia în țara solicitantă, este necesară o derogare de la principiul inițial, având în vedere caracterul grav și ireparabil al pretinsei suferințe riscate, pentru a asigura eficacitatea garanției prevăzute la articolul respectiv [*Soering împotriva Regatului Unit* (Plen), 1989, pct. 90]. În cazuri similare, trebuie să se stabilească, în împrejurările specifice ale cauzei, că există un risc real ca reclamantul să fie supus unui tratament contrar art. 3 în cazul extrădării (*Shamayev și alții împotriva Georgiei și a Rusiei*, 2005, pct. 339).

Lipsa unei decizii formale privind extrădarea nu împiedică Curtea să constate că reclamantul beneficiază de calitatea de victimă: atât timp cât procedura de extrădare este încă pendinte, iar reclamantul rămâne expus riscului de a fi extrădat în lipsa oricărei căi de atac interne care să permită reexaminarea deciziei de extrădare *și* care să aibă efect suspensiv asupra extrădării, acesta nu trebuie să aștepte decizia definitivă privind extrădarea sa pentru a introduce cererea în fața Curții (*Puzan împotriva Ucrainei*, 2010, pct. 29). În mod similar, în cazul în care un ordin de îndepărtare de pe teritoriu este definitiv și executoriu, acesta continuă să producă efecte juridice depline și nu există niciun indiciu că autoritățile au suspendat executarea sa sau că este posibil să se conteste executarea sa, reclamantul are calitatea de victimă (*Auad împotriva Bulgariei*, 2011, pct. 92, cu trimiterile suplimentare).

În schimb, în cazul în care extrădarea reclamantului a fost respinsă iar procedura de extrădare a fost întreruptă, Curtea a considerat că nu exista nimic care să sugereze un risc de extrădare și, în consecință, a respins cauza invocând neîndeplinirea criteriilor privind calitatea de victimă (*M.C. împotriva Turciei*, 2024, pct. 36; *Hodjamberdiev împotriva Rusiei*, 2012, pct. 74; *Svetlorusov împotriva Ucrainei*, 2009, pct. 37-38). Aceasta a adoptat aceeași poziție în cazurile în care executarea ordinului de expulzare sau de îndepărtare de pe teritoriu a fost suspendată pe termen nelimitat sau a fost în alt mod lipsită de efecte juridice și în cazul în care orice decizie a autorităților de a proceda la expulzare

ar putea fi atacată în fața instanțelor relevante (*A.D. și alții împotriva Turciei*, 2014, pct. 80; *Karimov împotriva Rusiei*, 2010, pct. 89; *Nabid Abdullayev împotriva Rusiei*, 2015, pct. 48, cu trimiteri suplimentare).

Aspecte electorale:

În cazul în care dreptul intern a prevăzut neeligibilitatea pentru a candida la alegeri pe motive de origine rasială, Curtea a considerat suficientă, în scopul recunoașterii calității de victimă, „participarea activă a reclamantului la viața publică" [*Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2009, pct. 29]. În mod similar, în cazul în care dreptul intern interzicea persoanelor care dețin alte cetățenii să participe la sesiunile Parlamentului după alegerea acestora, Curtea a considerat că este suficient ca reclamantul să își fi exprimat intenția de a candida la următoarele alegeri știind că, în cazul în care va fi ales, va fi obligat să ia măsuri pentru a renunța la cetățenia română; prin urmare, Curtea a considerat că, chiar și în absența unei măsuri specifice de punere în aplicare, reclamantul a fost afectat în mod direct de legislația contestată [*Tănase împotriva Moldovei* (MC), 2010, pct. 108].

În schimb, în cazul unei legi naționale care impunea jurământul cu un element religios care trebuia depus de președintele Irlandei la alegerea sa și de persoanele numite pentru a fi membre ale Consiliului de Stat, Curtea a considerat că reclamanții trebuiau să demonstreze că numirea lor în Consiliul de Stat era o posibilitate realistă, că aveau o intenție reală de a solicita funcția de președinte și că aveau anumite perspective realiste în această privință [*Shortall și alții împotriva Irlandei* (dec.), 2021, pct. 50 și 53]. În acest context, Curtea a observat că reclamanții au încercat să obțină acceptarea calității lor de victimă, nu în contextul unei matrice factuale clare, imediate și convingătoare care să le permită să prezinte probe rezonabile și convingătoare că erau expuși unui risc real de a fi afectați în mod negativ de măsura contestată, ci mai degrabă ca un rezultat ipotetic, fără a aborda foarte multe provocări pe care ar trebui să le depășească în mod potențial pentru a își asigura această funcție (*ibid.*, pct. 58).

În cauza *Dimirtas și alții împotriva Greciei* (dec.), 2017, Curtea a considerat că simplul fapt de a fi cetățean grec cu drept de vot nu era suficient pentru a se plânge de legislația națională care împiedica difuzarea sondajelor de opinie (pct. 31).

Aspecte legate de moștenire:

În cauza *Marckx împotriva Belgiei*, 1979, s-a constatat că reclamantele, o mamă singură și fiica sa în vârstă de cinci ani, erau direct afectate și, prin urmare, victime ale unei legislații care, printre altele, ar fi limitat dreptul copilului de a moșteni bunuri de la mama sa în momentul eventualului deces al mamei, întrucât legea se aplica în mod automat tuturor copiilor născuți în afara căsătoriei (pct. 27). În mod similar, în cauza *Burden împotriva Regatului Unit* (MC), 2008, privind neeligibilitatea în ceea ce privește scutirea de impozitul pe succesiune a unor surori care conviețuiau, Curtea a constatat că, având în vedere vârsta reclamantelor, testamentele lor respective prin care au declarat fiecare că urmau să lase întregul patrimoniu succesoral celeilalte surori, precum și valoarea bunurilor pe care fiecare le deținea, s-a stabilit că exista un risc real ca, într-un viitor nu prea îndepărtat, una dintre acestea să fie obligată să plătească un impozit substanțial pe succesiune pentru bunurile moștenite. Prin urmare, acestea erau afectate în mod direct de legislație (art. 35).

În schimb, în *Willis împotriva Regatului Unit*, 2002, riscul ca reclamantei să i se refuze, pe criterii de sex la o dată ulterioară, o pensie de urmaș cuvenită văduvei a fost considerat ipotetic, întrucât nu era sigur că reclamanta urma să îndeplinească de altfel condițiile legale pentru plata prestației la data la care o femeie aflată în situația sa ar avea dreptul la aceasta (pct. 49).

Măsuri care aduc atingere dreptului de a primi informații:

Curtea a aplicat noțiunea de victimă potențială într-o serie de cauze privind măsuri care aduc atingere dreptului de a primi informații în temeiul art. 10 din Convenție.

În cauza *Open Door și Dublin Well Woman împotriva Irlandei* (Plen), 1992, ingerința în discuție a reprezentat o somație împotriva informării femeilor, de către organizațiile neguvernamentale reclamante, printre altele, cu privire la serviciile de avort în străinătate. Curtea a recunoscut calitatea de victimă a Dnei X și a Dnei Geraghty – două reclamante ale căror convingeri le-au determinat să adere la cererea introdusă de societățile reclamante – pentru motivul că nu se contesta apartenența lor la o categorie de femei aflate la vârsta fertilă care ar putea fi afectate în mod negativ de restricțiile impuse și că acestea nu urmăreau să conteste *in abstracto* compatibilitatea dreptului irlandez cu Convenția, întrucât riscau să fie afectate în mod direct de măsura denunțată (pct. 44).

În *Cengiz și alții împotriva Turciei*, 2015, Curtea a statuat că răspunsul la întrebarea dacă un reclamant poate pretinde că este victima unei măsuri de blocare a accesului la un site internet depinde de o apreciere a împrejurărilor fiecărei cauze, în special a modului în care persoana vizată utilizează site-ul internet și a impactului potențial al măsurii asupra sa. De asemenea, este relevant faptul că internetul a devenit în prezent unul dintre principalele mijloace prin care persoanele își exercită dreptul la libertatea de a primi și de a transmite informații și idei, furnizând, în același timp, instrumente esențiale pentru participarea la activități și dezbateri privind chestiuni politice sau de interes public (pct. 49).

Curtea a clarificat ulterior că „riscurile pur ipotetice” sunt insuficiente în această privință (*Akdeniz și alții împotriva Turciei*, 2021, pct. 57, cu trimiterile suplimentare).

Măsuri secrete:

Curtea a admis că o persoană poate, în anumite condiții, să pretindă că este victima unei încălcări ocazionate de simpla existență a unor măsuri secrete sau a unei legislații care permite măsuri secrete, fără a trebui să pretindă că astfel de măsuri i-au fost efectiv aplicate (*Klass și alții împotriva Germaniei*, 1978, pct. 34).

Curtea a clarificat ulterior condițiile în care un reclamant poate pretinde că este victima unei încălcări a art. 8 fără a trebui să dovedească faptul că măsurile de supraveghere secretă i-au fost aplicate efectiv (*Kennedy împotriva Regatului Unit*, 2010, pct. 124). În special, Curtea a admis că un reclamant poate pretinde că este victima unei încălcări în acest context, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții [a se vedea, mai pe larg, *Roman Zaharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 171].

- În primul rând, Curtea va ține seama de domeniul de aplicare al legislației care permite măsuri de supraveghere secretă, examinând dacă reclamantul poate fi eventual afectat de aceasta, fie pentru că aparține unui grup de persoane vizate de legislația contestată, fie pentru că legislația afectează în mod direct toți utilizatorii serviciilor de comunicații prin instituirea unui sistem prin care oricărei persoane i se pot intercepta comunicațiile.
- În al doilea rând, Curtea va ține seama de disponibilitatea căilor de atac la nivel național și va ajusta gradul de control în funcție de eficacitatea acestor căi de atac.

În cazul în care sistemul național nu oferă o cale de atac eficace persoanei care suspectează că a fost supusă supravegherii secrete, suspiciunea larg răspândită și îngrijorarea în rândul publicului larg cu privire la faptul că se abuzează de competențele de supraveghere secretă nu pot fi considerate nejustificate. În astfel de împrejurări, amenințarea cu supravegherea poate fi invocată în sine pentru a restricționa libera comunicare prin intermediul serviciilor poștale și de telecomunicații, constituind astfel, pentru toți utilizatorii sau utilizatorii potențiali, o ingerință directă în exercitarea dreptului garantat de art. 8. Prin urmare, există o nevoie mai mare de control din partea Curții, iar o excepție de la regula care refuză persoanelor particulare dreptul de a contesta o lege *in abstracto* este justificată.

În astfel de cazuri, persoana nu trebuie să demonstreze existența vreunui risc ca acesteia să i se fi aplicat măsuri de supraveghere secretă. În schimb, dacă sistemul național prevede căi de atac eficace, o suspiciune larg răspândită de abuz este mai dificil de justificat. În astfel de cazuri, persoana poate pretinde că este victima unei încălcări ocazionate de simpla existență a unor măsuri secrete sau a unei legislații care permite măsuri secrete numai dacă poate să demonstreze că, din cauza situației sale personale, este potențial expusă riscului de a fi supusă unor astfel de măsuri (*ibid.*, pct. 171).

Aceleași principii au fost reiterate și aplicate mai recent în cauzele *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit*, 2018, pct. 249-268, *Centrum för rättvisa/ împotriva Suediei* (MC) 2021, pct. 167, *Ekimdjiev și alții împotriva Bulgariei*, 2022, pct. 262-277, și *Pietrzak și Bychawska-Siniarska și alții împotriva Poloniei*, 2024, pct. 139-146.

În schimb, Curtea a statuat că aceste principii nu puteau fi aplicate într-o cauză în care reclamantul se plângea de pretinsa omisiune a autorităților naționale de a-i proteja datele cu caracter personal stocate într-o bază de date gestionată de autoritățile fiscale împotriva abuzurilor și utilizărilor frauduloase, întrucât Curtea a considerat că această situație similară nu putea fi comparată cu cea a supravegherii secrete [*Casarini împotriva Italiei* (dec.), 2024, pct. 58].

Restricții legale privind vizitele în detenție:

Curtea a aplicat, de asemenea, principiile de mai sus cererilor în temeiul art. 8 din Convenție privind restricțiile referitoare la vizitele de familie în detenție.

În cauza *Horoșenko împotriva Rusiei* (MC), 2015, Curtea a statuat că reclamantul ar putea pretinde că este victima încălcării invocate deoarece a demonstrat în mod convingător că are rude și prieteni cu care dorește să mențină contactul în timpul detenției (pct. 19), că și-a folosit dreptul la vizite de familie cât de des a fost permis de dreptul intern și că a primit vizite de la mama, tatăl și fratele său și că prietenii săi au încercat, de asemenea, dar nu au reușit, să-l viziteze (pct. 24, 26, 89-91). În schimb, în cauza *Daktaras împotriva Lituaniei* (Comitet) (dec.), 2018, aceasta a declarat cererea inadmisibilă (incompatibilă *ratione personae* cu dispozițiile Convenției), deoarece reclamantul nu a prezentat elemente de probă care să demonstreze că a solicitat anumite vizite în timpul detenției (pct. 60-61).

Ulterior, în cauza *Cernenko și alții împotriva Rusiei* (dec.), 2019, Curtea a clarificat faptul că, atunci când un reclamant invocă o încălcare a dreptului la respectarea vieții private și de familie din cauza restricțiilor legale privind vizitele membrilor familiei și ale altor persoane, pentru a pretinde că este victima pretinsei încălcări, acesta ar trebui să demonstreze cel puțin (pct. 45):

- că are rude sau alte persoane cu care dorește cu adevărat și încearcă să mențină contactul în detenție (reclamantul ar trebui să le specifice și să prezinte o descriere a încercărilor lor de a îl vizita sau a vizitelor lor efective) și
- că și-a exercitat dreptul la vizite cât mai frecvent posibil în conformitate cu dreptul intern (cel puțin în perioada imediat anterioară cererii).

Alte exemple notabile

- *Ada Rossi și alții împotriva Italiei* (dec.), 2008: reclamanții (mai multe persoane și o asociație) s-au plâns de o hotărâre judecătorească prin care tatălui lui E.E. (o a treia persoană cu care nu aveau nicio legătură) i s-a încuviințat să întrerupă nutriția artificială și hidratarea fiicei sale. Curtea a examinat dacă reclamanții puteau pretinde că sunt victime potențiale ale pretinselor încălcări ale art. 2 și 3 ca urmare a rezultatului unei proceduri judiciare naționale privind un terț. Deși a observat că reclamanții se aflau într-o situație similară (depindeau de nutriția și de hidratarea artificială), Curtea a observat că deciziile de ale căror efecte se temeau reclamanții au fost pronunțate în legătură cu un set specific de împrejurări referitoare la un terț. Autoritățile naționale competente, dacă ar fi fost sesizate să se

pronunțe cu privire la situația reclamanților, nu ar fi fost obligate să respecte concluzia din cauza referitoare la E.E. și, prin urmare, Curtea a concluzionat că reclamanții individuali nu puteau pretinde că sunt victime ale unei încălcări de către stat a obligației sale de a proteja drepturile invocate de aceștia în temeiul art. 2 și 3 din Convenție.

- *Ligue des musulmans de Suisse și alții împotriva Elveției* (dec.), 2011: reclamanții s-au plâns de legislația națională care interzice construirea de minarete, susținând că aceasta constituie o ingerință nejustificată în libertatea lor religioasă și o discriminare pe criterii pe religie. Curtea a observat că reclamanții nu și-au manifestat intenția de a construi un minaret și nici nu au susținut că legislația contestată a avut efecte asupra funcționării asociației reclamante, rezultând în reducerea numărului de membri sau afectarea prestigiului. Prin urmare, Curtea a concluzionat că, în lipsa oricărei măsuri de punere în aplicare a legislației contestate, cererea reclamanților constituia o „simplă presupunere" care nu ar fi putut justifica recunoașterea calității lor de victimă [a se vedea, de asemenea, *Quardiri împotriva Elveției* (dec.), 2011].
- *Colon împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2012, pct. 61: reclamantul s-a plâns de desemnarea unei zone de securitate care a permis unui procuror să efectueze percheziții aleatorii ale persoanelor fără niciun control jurisdicțional. Curtea a observat că reclamantul desfășura activități legale pentru care putea dori, în mod rezonabil, să viziteze partea din centrul orașului Amsterdam desemnată ca zonă cu risc de securitate, ceea ce îl expunea să fie supus unor mandate de percheziție în cazul în care acestea coincideau cu vizitele sale în acea zonă și a concluzionat că putea, așadar, să pretindă calitatea de victimă potențială.
- *Parrillo împotriva Italiei* (MC), 2015, pct. 117-18: legislația națională a împiedicat în mod continuu și direct reclamanta să doneze embrioni pentru cercetare. În scopul stabilirii calității de victimă, Curtea a considerat că este suficient ca reclamanta să fi dorit să își doneze embrionii pentru cercetare la momentul introducerii cererii sale la Curte.
- *Kosaitė - Čypienė și alții împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 70: reclamantele s-au plâns, în temeiul art. 8, că legislația lituaniană i-a descurajat pe profesioniștii din domeniul sănătății să le asiste atunci când au născut la domiciliu. Curtea a observat că cea de-a patra reclamantă nu era însărcinată la momentul introducerii cererii. Cu toate acestea, ea a considerat că aparținea unei categorii de femei – cele aflate la vârsta fertilă – care ar fi putut fi afectate în mod negativ de restricție și, prin urmare, a considerat că risca să fie afectată în mod direct de măsura denunțată (a se vedea de asemenea *Ternovszky împotriva Ungariei*, 2010, pct. 21, în care Curtea s-a întemeiat pe faptul că reclamanta era însărcinată la momentul introducerii cererii și înclina să nască la domiciliu).
- *Nurcan Bayraktar împotriva Turciei*, 2023, pct. 27-29: reclamanta s-a plâns de legislația națională care impune femeilor o perioadă legală de așteptare de 300 de zile de la data divorțului pentru a se recăsători. Curtea a observat că reclamanta nu a furnizat nicio dovadă că plănuia să se căsătorească sau că s-a căsătorit efectiv după aceea. Cu toate acestea, Curtea a considerat că faptul că reclamanta a făcut obiectul unei perioade de așteptare înainte de a avea posibilitatea de a se recăsători și că era necesar, pentru a se renunța la această perioadă, ca ea să introducă o acțiune specifică în acest scop, în cursul căreia i se cerea să prezinte un certificat medical care să ateste că nu era însărcinată, era suficient pentru ca reclamanta să aibă calitatea de victimă ca persoană „afectată direct" de reglementarea atacată, chiar și în lipsa unei măsuri specifice de punere în aplicare.
- *Djeri și alții împotriva Letoniei*, 2024, pct. 125: reclamanta a susținut că elevii vorbitori de limbă rusă din a doua etapă a învățământului preșcolar erau tratați diferit de elevii vorbitori de limbă letonă în urma adoptării modificărilor legislative. În ceea ce privește una dintre reclamante, Curtea a arătat că aceasta nu urma învățământul preșcolar la momentul introducerii cererii și că, atunci când urma aceste cursuri la momentul la care Curtea a soluționat cauza, ea nu se afla încă în a doua etapă, care era cea afectată de legislația

contestată. Prin urmare, Curtea a considerat că reclamanta nu era afectată direct de reglementarea contestată și, în consecință, nu putea pretinde că este victimă.

Subiecte conexe (dar diferite)

Victimele potențiale trebuie diferențiate de victimele care, deși nu sunt „vizate personal" de o măsură internă specifică sau generală, sunt „afectate direct" sau „vizate direct" de aceasta sau de consecințele sale și, în consecință, sunt calificate de Curte drept „victime directe":

- *Otto-Preminger-Institut împotriva Austriei*, 1994, pct. 40: asociația reclamantă s-a plâns, în temeiul art. 10, de aplicarea sechestrului și confiscarea unui film. Curtea a observat că, deși asociația nu era titulara nici a dreptului de autor, nici a copiei confiscate a filmului, aceasta a fost afectată direct de decizia de confiscare, care a avut ca efect imposibilitatea de a prezenta filmul în cinematograful său din Innsbruck sau, într-adevăr, oriunde în Austria.
- *Grande Oriente d'Italia di Palazzo Giustiniani împotriva Italiei* , 2001 pct. 15: asociația reclamantă s-a plâns în temeiul art. 11 cu privire la legislația care obliga persoanele particulare care doreau să ocupe funcții publice la nivel regional să declare că nu sunt francmasoni. Curtea a observat că legislația nu se aplica asociației reclamante ca atare, dar a considerat că aceasta i-ar fi putut cauza un prejudiciu în ceea ce privește pierderea membrilor și a prestigiului. Prin urmare, a concluzionat că aceasta putea pretinde calitatea de victimă (a se vedea, de asemenea, *Grande Oriente d'Italia di Palazzo Giustiniani împotriva Italiei (nr. 2)*, 2007, pct. 20-21, în care asociația reclamantă s-a plâns de caracterul discriminatoriu al obligației impuse membrilor săi; a se vedea, de asemenea, cauza *Enerji Yapı-Yol Sen împotriva Turciei*, 2009, pct. 24, în care Curtea a considerat că interzicerea participării funcționarilor publici la o grevă a afectat în mod direct libertatea sindicală a asociației reclamantului).
- *Aksu împotriva Turciei* (MC), 2012, pct. 53: reclamantul, de origine romă, s-a plâns de remarcile și expresiile incluse într-o carte care ar fi denigrat comunitatea romă. Curtea a observat că, deși reclamantul nu a fost vizat personal, el s-ar fi putut totuși simți ofensat de remarcile referitoare la grupul etnic din care făcea parte.
- *Vallianatos și alții împotriva Greciei* (MC), 2013 pct. 49: reclamanții au susținut că faptul că acordurile de convieţuire introduse în Grecia au fost concepute numai pentru cuplurile heterosexuale le-a încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie și a constituit o discriminare nejustificată. Curtea a observat că reclamanții erau persoane de vârstă înaintată, care erau în relații cu persoane de același sex și, în unele cazuri, coabitau. În măsura în care, ca urmare a dispoziției care excludea cuplurile de același sex din domeniul de aplicare al legii, acestea nu puteau încheia un acord de convieţuire, Curtea a considerat că reclamanții erau direct vizați de situație și aveau un interes personal legitim pentru încetarea acesteia și a concluzionat că reclamanții ar trebui să fie considerați victime.
- *Kosaitė - Čypienė și alții împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 68-69: din cauza legislației care interzicea profesioniștilor din domeniul sănătății să ofere asistență medicală în timpul nașterilor la domiciliu, reclamanta a născut la domiciliu fără asistență medicală calificată. Prin urmare, Curtea a admis că ea putea pretinde că este victima măsurii contestate, în special a legislației care vizează profesioniștii din domeniul sănătății (a se vedea, de asemenea, *Pojatina împotriva Croației*, 2018, pct. 46).
- *M. A. și alții împotriva Franței* (dec.), 2023, pct. 43-44: în cazul în care o lege incrimina cumpărarea de relații sexuale, Curtea a recunoscut că reclamantele, persoane care practicau prostituția, au fost victime în sensul art. 34, menționând că incriminarea clienților a forțat prostituatele să lucreze în mod clandestin și izolat, ceea ce le-a expus unor riscuri sporite.

Trimiteri suplimentare

Ghiduri privind jurisprudența:

- Ghid privind articolul 34/35 (condiții de admisibilitate)

Alte teme-cheie:

- Calitatea procesuală activă (*locus standi*) a rudelor (victime indirecte) de a introduce o cerere în fața Curții atunci când victima directă a decedat

PRINCIPALELE TRIMITERI JURISPRUDENȚIALE

Hotărâri de principiu:

- *Verein KlimaSeniorinnen Schweiz și altele împotriva Elveției* (MC), nr. 53600/20, 9 aprilie 2024 (excluderea calității de victimă în ceea ce privește reclamantele individuale și recunoașterea în ceea ce privește asociația reclamantă).

Alte cauze în temeiul articolului art. 34:

- *Marckx împotriva Belgiei*, nr. 6833/74, 13 iunie 1979, seria A nr. 31 (recunoașterea calității de victimă);
- *Dudgeon împotriva Regatului Unit*, nr. 7525/76, 22 octombrie 1981, seria A nr. 45 (recunoașterea calității de victimă);
- *Soering împotriva Regatului Unit*, nr. 14038/88, 7 iulie 1989, seria A nr. 161 (recunoașterea calității de victimă);
- *Open Door și Dublin Well Woman împotriva Irlandei*, 29 octombrie 1992, seria A nr. 246-A (recunoașterea calității de victimă);
- *Shamayev și alții împotriva Georgiei și a Rusiei*, nr. 36378/02, CEDO 2005-III (excluderea calității de victimă în privința unor reclamanți);
- *Arabadjiev și Stavrev împotriva Bulgariei* (dec.), nr. 7380/02, 14 februarie 2006 (excluderea calității de victimă);
- *Burden împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 13378/05, CEDO 2008 (recunoașterea calității de victimă);
- *Bitenc împotriva Sloveniei* (dec.), nr. 32963/02, 18 martie 2008 (excluderea calității de victimă);
- *Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), nr. 27996/06 și 34836/06, CEDO 2009 (recunoașterea calității de victimă);
- *Svetlorusov împotriva Ucrainei*, nr. 2929/05, 12 martie 2009 (excluderea calității de victimă în ceea ce privește capătul de cerere referitoare la riscul de a fi supus unor rele tratamente și unui proces inechitabil de către autoritățile din Belarus în caz de extrădare);
- *T.B.N. împotriva României* (dec.), nr. 34644/02, 5 ianuarie 2010 (excluderea calității de victimă);
- *Puzan împotriva Ucrainei*, nr. 51243/08, 18 februarie 2010 (recunoașterea calității de victimă);
- *Karimov împotriva Rusiei*, nr. 54219/08, 29 iulie 2010 (recunoașterea calității de victimă);
- *Tănase împotriva Moldovei* (MC), nr. 7/08, CEDO 2010 (recunoașterea calității de victimă);
- *A, B și C împotriva Irlandei* (MC), nr. 25579/05, CEDO 2010 (recunoașterea calității de victimă);
- *Ternovszky împotriva Ungariei* , nr. 67545/09, 14 decembrie 2010 (recunoașterea calității de victimă);
- *Ligue des musulmans de Suisse și alții împotriva Elveției* (dec.), nr. 66274/09, 28 iunie 2011 (excluderea calității de victimă);
- *Quardiri împotriva Elveției* (dec.), nr. 65840/09, 28 iunie 2011 (excluderea calității de victimă);
- *Auad împotriva Bulgariei*, nr. 46390/10, 11 octombrie 2011 (recunoașterea calității de victimă);

- *Altuğ Taner Akçam împotriva Turciei*, nr. 27520/07, 25 octombrie 2011 (recunoașterea calității de victimă);
- *S.L. împotriva Austriei* (dec.), nr. 45330/99, 22 noiembrie 2011 (recunoașterea calității de victimă);
- *Aksu împotriva Turciei* (MC), nr. 4149/04 și 41029/04, CEDO 2012 (recunoașterea calității de victimă);
- *Colon împotriva Țărilor de Jos* (dec.), nr. 49458/06, 15 mai 2012 (recunoașterea calității de victimă);
- *Hodjamberdiev împotriva Rusiei*, nr. 64809/10, 5 iunie 2012 (recunoașterea calității de victimă);
- *Michaud împotriva Franței*, nr. 12323/11, CEDO 2012 (recunoașterea calității de victimă);
- *Akdeniz împotriva Turciei* (dec.), nr. 20877/10, 11 martie 2014 (excluderea calității de victimă);
- *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României* (MC), nr. 47848/08, CEDO 2014 (recunoașterea calității de victimă);
- *A.D. și alții împotriva Turciei*, nr. 22681/09, 22 iulie 2014 (excluderea calității de victimă în ceea ce privește capătul de cerere referitor la riscul de a fi executat sau supus detenției *incommunicado*, torturii sau altor tratamente inumane sau degradante în caz de expulzare în China);
- *Mansur Yalçın și alții împotriva Turciei*, nr. 21163/11, 16 septembrie 2014 (recunoașterea calității de victimă în ceea ce îi privește pe unii dintre reclamanți și excluderea în ceea ce îi privește pe ceilalți);
- *Horoșenko împotriva Rusiei*, (MC), nr. 41418/04, CEDO 2015 (excluderea calității de victimă în ceea ce privește capătul de cerere referitor la lipsa vizitelor conjugale în timpul detenției reclamantului în colonia corecțională cu regim special);
- *Nabid Abdullayev împotriva Rusiei*, nr. 8474/14, 15 octombrie 2015 (recunoașterea calității de victimă);
- *Cengiz și alții împotriva Turciei*, nr. 48226/10 și 14027/11, CEDO 2015 (extrase) (recunoașterea calității de victimă);
- *Roman Zaharov împotriva Rusiei* (MC), nr. 47143/06, CEDO 2015 (recunoașterea calității de victimă);
- *Dimirtas și alții împotriva Greciei* (dec.), nr. 59573/09 și 65211/09, 4 iulie 2017 (excluderea calității de victimă);
- *Daktaras împotriva Lituaniei*, (Comitet) (dec.), nr. 78123/13, 3 iulie 2018 (excluderea calității de victimă);
- *Eliseev și Ruski Elitni Klub* (dec.), nr. 8144/07, 10 iulie 2018 (excluderea calității de victimă cu privire la primul reclamant);
- *Cernenko și alții împotriva Rusiei* (dec.), nr. 4246/14, 5 februarie 2019 (excluderea calității de victimă);
- *Kosaitė - Čypienė și alții împotriva Lituaniei*, nr. 69489/12, 4 iunie 2019 (recunoașterea calității de victimă);
- *Akdeniz și alții împotriva Turciei*, nr. 41139/15 și 41146/15, 4 mai 2021 (recunoașterea calității de victimă în ceea ce îi privește pe unii reclamanți și excluderea în ceea ce îi privește pe ceilalți);
- *Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), nr. 35252/08, 25 mai 2021 (recunoașterea calității de victimă);

- *Ekimdjiev și alții împotriva Bulgariei*, nr. 70078/12, 11 ianuarie 2022 (recunoașterea calității de victimă);
- *A.M. și alții împotriva Poloniei* (dec.), nr. 4188/21 și alte 7, 16 mai 2023 (excluderea calității de victimă);
- *Nurcan Bayraktar împotriva Turciei*, nr. 27094/20, 27 iunie 2023 (recunoașterea calității de victimă);
- *Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) împotriva Elveției* (MC), nr. 21881/20, 27 noiembrie 2023 (excluderea calității de victimă);
- *M.L. împotriva Poloniei*, nr. 40119/21, 14 decembrie 2023 (recunoașterea calității de victimă);
- *Podciasov împotriva Rusiei*, nr. 33696/19, 13 februarie 2024 (recunoașterea calității de victimă);
- *The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, nr. 35271/19, 2 mai 2024 (recunoașterea calității de victimă în ceea ce privește trustul reclamant și excluderea în ceea ce privește membrii consiliului său de administrație);
- *Pietrzak și Bychawska-Siniarska și alții împotriva Poloniei*, nr. 72038/17 și 25237/18, 28 mai 2024 (recunoașterea calității de victimă);
- *M.C. împotriva Turciei*, nr. 31592/18, 4 iunie 2024 (recunoașterea calității de victimă);
- *Djeri și alții împotriva Letoniei*, nr. 50942/20, 18 iulie 2024 (recunoașterea calității de victimă pentru toți reclamanții, cu excepția unuia);
- *Casarini împotriva Italiei* (dec.), nr. 25578/11, 5 noiembrie 2024 (recunoașterea calității de victimă în ceea ce privește capătul de cerere referitor la neprotejarea de către stat a datelor cu caracter personal ale reclamantului împotriva abuzurilor și a utilizării abuzive de către poliția fiscală și excluderea în ceea ce privește capătul de cerere referitor la neprotejarea acestor date împotriva abuzurilor și a utilizării abuzive de către entități terțe).